

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

15. De sacra Unctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

in 6. solum decernat, ut qui ad Parochialem Ecclesiam promoventur, cum tamen animo proponant ad Sacerdotium intra annum non ascendere, restituant fructus, quos intetum ex beneficio perceperint, tamen ratio in textu tradita, nempe fraudulenter recipi fructus non habita intentione recipiendi ordines, procedit etiam in beneficio simplici: neque enim in simili casu adest justus titulus percipiendi, & sibi appropriandi fructus ex beneficio, dum suscipitur contra mentem Fundatoris & Collatoris. Nihilominus probabile puto, eum, qui beneficium simplex accipit eo tantum animo, ut ejus fructibus alatur, ut opulentam postea ducat uxorem, &c. non obligari ad restitutionem fructuum, si interim suo muneri satisfacit, sive per se, sive per alium: cum nusquam in jure id statutum sit. Neque dispositio *c. commissa*, extra suum casum extendi debet, sed mitius & benignius est interpretanda, ita ut in cæteris Beneficiis *locum non obtineat*; maximè quod multò levius delictum sit, recipere beneficia simplicia absque intentione assumendi Ordines sacros, & cum voluntate relinquendi statum Clericalem, quam Parochialia. Ita Sotus lib. 10. de Just. q. 5. art. 6. concl. 1. Zoëus ad Tit. de prebend. num. 33. & alii.

TITULUS XV.

De Sacra Unctione.

SUMMARIA.

1. Quid sit sacra Unctio?
2. Quis possit ungere? 3. usque 17. Quis ungi?
10. Hesitans an fuerit confirmatus, denuò sub conditione confirmari potest.
11. Agrotanti non est applicanda extrema Unctio, nisi ad sit probabile periculum vite.
13. Si dubitetur, an ager adhuc vivat, sub conditione danda est S. Unctio.

17. Materia unctionis est oleum sacrum.

18. Utrum Chrisma sit de substantia Sacramenti confirmationis.

19. Oleum profanum commixtum sacro, sit sacrum, licet in majori quantitate commixtum sit.

20. Forma & Solemnitates S. Unctionis remissivæ?

21. Effectus S. Unctionis.

Juxta antiquissimam Ecclesiæ cæremoniam in Ordinandis & præficiendis nonnunquam adhibetur sacra Unctio; nec alia ratio est, cur hoc loco titulus iste inferatur.

§. I.

Definitur sacra Unctio, quod sit delibutio facta per materiale & sacrum Oleum juxta formam ab Ecclesia præscriptam.

§. II.

Causa efficiens sacre Unctionis est Minister inungens, puta S. Pontifex, Episcopus, Presbyter, vel alius unguendi potestatem habens. Colligitur ex *c. un. §. per frontis. h. t.*

§. III.

Subiectum sacre Unctionis est inungendus. Solent autem inungi Papa, Episcopus, Sacerdos, Imperator, & Reges, Baptizandus, Confirmandus, Infirmus, Ecclesia, Altare, & Calix.

Papa Chrismate ungitur in capite: quia personam Capitis, scil. Christum in Pontificali officio repræsentat. *c. un. §. unde in fin. h. t.*

Episcopus itidem Chrismate inungitur à Metropolitano vel Papa in capite & manibus *d. c. un. §. scire x. hoc unguento.*

Sacerdos inungitur ab Episcopo in ambabus manibus simul junctis in modum crucis, & cum oleo Catechumenorum. Pontificale Rom. de Ordinac. Presbyteri. Hostiensis in Summa h. t. n. 3.

Imperator & Reges in veteri quidem Testamento inungebantur in capite, at post adventum Christi, (qui est Caput totius Ecclesiæ, cujusque personam representant summi

Pon-

Pontifices & Episcopi) oleo Cathemenorum solum inunguntur in dextro brachio, sive humero vel in armo: quia in his partibus potissimum designatur principatus juxta illud Isaia. 9. *factus est principatus super humerum ejus d. c. un. §. unde.* Et quidem Imperator & Rex Romanus inungitur à S. Pontifice, vel ab alio Episcopo, quem is delegaverit. *c. venerabilem 34. de Elect.* Reges Hierosolymitanos solet ungere Patriarcha Jerosolymitanus: Reges Franciæ Archi-Episcopus Rhenensis: Angliæ Archi-Episcopus Cantuariensis: Bohemiæ Archi-Episcopus Pragensis: alios alii Metropolitanus, vel Episcopi, aut Cardinales, quos vel S. Pontifex delegat, vel qui longævâ consuetudine aut constitutione speciali regni hanc prærogativam sunt adepti. Barthol. Cartagena *in h. t. observ. 2.* Azor. *Instit. moral. p. 2. lib. 10. c. 5. §. 2.*

8 *Baptizandus* quater inungitur à Sacerdote baptizante: bis ante Baptismum oleo catechumenorum; primum in pectore, deinde inter scapulas: & bis post Baptismum Chrismate sacro: primum in vertice, demum in fronte *d. c. un. §. quia verò h. t.* ubi harum unctionum ratio, & cur in dictis partibus fiant, redditur.

9 *Confirmandus* Chrismate inungitur in fronte facto signo crucis sub præscripta verborum forma. Etsi verò solus Episcopus sit Minister Ordinarius hujus unctionis, ut apertè deciditur *in sepe d. c. un. §. per frontis.* ex delegatione tamen S. Pontificis ob causam rationabilem etiam per simplicem Sacerdotem administrari posse, satis constat ex *c. 1. dist. 85.* ubi Papa Gregorius M. ait: se concedere, ut Presbyteri ad evitandum scandalum, ubi desunt Episcopi, baptizatos in fronte Chrismate inungere possint.

10 Num hæsitans, an fuerit confirmatus necne, denuò Chrismate inungi, & sub conditione confirmari possit, ambigitur? Affirmo

cum Bonacina *de Sacram. dist. 3. q. un. p. 4. n. 10.* nam cum vi Sacramenti Confirmationis conferatur gratiæ plenitudo, & robur ad fidem contra Tyrannos tuendam, tanto fructu privandus non erit, qui pensatis omnibus anceps est, illudne receperit, vel non: maxime, quia conditionalis collatio tollit omne periculum invaliditatis, quatenus intentio Ministri est, non conferre Sacramentum, si confirmandus illud receperit. Non tamen negaverim, majus dubium requiri ad reiterandum etiam sub conditione hoc Sacramentum, quam illud Baptismi: quippe cum ex una parte Sacramentum confirmationis sit reiterabile, sicut Baptismus, & ex alia parte sit minoris necessitatis. Unde licet ad rebaptizandum sub conditione sufficiat quodcunq; leve dubium, modò sit irrationabile, non tamen sufficit ad reiterandam confirmationem.

Infirmus & periculosò morbò oppressus, quando recipit extremam unctionem, oleo infirmorum inungitur in oculis, auribus, naribus, labiis, manibus, & more quarundam Ecclesiarum etiam in renibus, scapulis & pedibus. Vallensis *h. t. §. 3. n. 3.* Debet autem hæc Unctio fieri à Sacerdote, vel ab Episcopo juxta *c. illud dist. 95.* & Trident. *sess. 14. de Sacram. Extrema Unct. cap. 3. & can. 4.*

Dubitatur I. licitène ægrotans perungatur si de ejus vitæ periculo probabile iudicium ferri nequeat? & quamvis sint, qui in tali casu Sacramentum extremæ unctionis sub conditione: *si es capax &c.* conferendum existiment, eò quòd hoc pacto nulla irreverentia Sacramento fieret, & conditione positâ periculo irritationis non exponeretur, ægrotusque sufficeret adjuvaretur, si fortè in periculo mortis sit constitutus; verior tamen videtur sententia Layman. *lib. 5. tit. 8. c. 4. n. 4.* Qui negat in tali dubio Sacramentum esse applicandum: quia si infirmitas est talis ut probabile vitæ periculum non comiteretur, signum

signatum est, non esse talem, quæ Sacramentum hoc differri aliquantulum non permittat, ad hoc, ut ipsius infirmitatis progressu innotescat status ægroti, & iudicium de ipsa infirmitate à Medicis, seu aliis peritis certius ferri valeat, dilatione enim omnia ista componuntur. Interim, cum infirmi salus non periclitetur, adeoque nulla necessitas urgeat, non decet, ut Sacramentum hoc conditionatè conferatur. Ex quo ruit fundamentum contrariæ opinionis: hoc ipso namque Sacramento irreverentia irrogaretur, si absque sufficiente necessitate sub conditione applicaretur. Planè si ægritudinis conditiones tales sint, ut possint probabile indicium, timoremque de periculo mortis generare, licitè ministrabitur S. Unctio, ut insinuat Florentinum in *Decreto Eugenii*, cum ait, *dari debere eis, de quorum morte timeatur.*

13. *Dubitatur II.* An ægroti in dubio, num vivat, sub conditione Sacramentum extremæ unctionis conferendum sit? Ratio dubitandi est: quia ex una parte hoc Sacramentum non est necessarium, ut medium ad salutem, ex alia verò parte, si ille Sacramentaliter inungatur, exponitur periculo irritum faciendi Sacramentum, cum, si revera infirmus ille sit mortuus, frustra applicetur unctio. Nihilominus communis sententia sustinet, talem ægrotum sub conditione liniendum esse. Bonacina *de Sacram. dist. 7. q. 5. n. 9.* Siquidem etiam si demus ægrotum Sacramentis Pœnitentiæ & Eucharistiæ adjutum esse, vi hujus tamen Sacramenti speciales causantur effectus, quos alia Sacramenta non tribuunt, quosve explicat Trident. *sess. 14. de Extrem. Unct. c. 2.* ergo, ne iisdem infirmus privetur, præsertim in eo articulo, charitas impellit, ut illi hæc viâ succurratur. Taceo, quòd, si forsitan talis ægrotus mortali culpæ obnoxius, de eaque solum attritus foret, sine hoc Sacramento mortuus damnaretur, adhibito autem ob causatâ

gratiam sanctificantem deletâ illâ culpâ salvaretur. Ad rationem dubitandi respondeo; quamvis hoc Sacramentum ex sui institutione non sit medium necessarium ad salutem, cum tamen tot bona infirmis afferat, magis præponderat charitas, ut casu illo subveniamus, quàm illud periculum irritationis, facile evitabile, si conditionatè Unctio sacra peragatur.

Ecclesia ab Episcopo in parietibus christi-14
mate inungitur, cum dedicatur *d. c. un. s. ungitur. h. r. c. quævis dist. 68. c. nemo dist. 1. de Consecrat. in parietibus*, inquam, unde, quod obiter hic noto, si tectum, fornix, tabulatum &c. decidant, non est opus, consecrationem repetere, *c. ligneis de Consecrat. Eccles.* Secus, si parietes corruant, comburantur, abradantur, aut decrustentur, vel penitus vel saltem ex majori parte. *c. Eccles. dist. 1. de Consecr.* Et ratio est: quia teste P. anorm. in *c. proposuisti de Consecr. Eccles.* consecratio velut in subjecto consistit in superficie parietum, qui chrismate liniuntur.

Altare, cum consecratur, ab Episcopo in-15
ungitur prius oleo simplici, & deinde chrismate in cornibus. *c. 32. dist. 1. de Consecrat.* Hinc si frangantur illa cornua, juxta multorum sententiam altare desinit esse sacrum. Dissentit Layman in *Theol. Mor. de Sacrificio missæ c. 6. n. 5.* eò quòd consecratio intelligatur inesse toti Altari, & in majori ejus parte capiendi calici idonea conservari.

Denique *Calix*, quando ab Episcopo, alió-16
ve privilegiato benedicitur, chrismate jungitur in superficie. Ex quo aliqui probabiliter concludunt, ipsaque praxi receptum esse testatur Layman, quòd calix argenteus, si post consecrationem inauratur, consecrationem amittat, & de novo consecrari debeat. Azor. *Instit. Moral. p. 1. lib. 10. c. 28.* sicut & tunc, quando calix à principio inauratus, postea auro per usum amisso, rursus interiori deauratur,

P

ma-

maximè quò ad illam superficiem, quà tangit sacrum sanguinem. P. Engl. *ad Tit. de Consecrat. Ecclesia n. 6. Quamvis Diana p. 2. tr. 15. resol. 3.* Æquè probabiliter contrarium defendat.

17 *Materia sacre Unctionis est oleum sacrum & benedictum.* Triplex autem oleum distinguitur, scil. oleum Catechumenorum, quod præcipuè inservit in Baptismo; oleum Infirmorum, quod inservit in Extrema Unctione; & Chrisma, quod adhibetur etiam in Baptismate, in Confirmatione, in Consecratione Episcopi, Altarium, Calicum, & Ecclesiæ. Priora duo materialiter, & in substantia non differunt, cum sint simplex oleum olivarum ab Episcopo benedictum, diversis tamen & specialibus benedictionibus. Unde si Sacerdos casu & per errorem oleo Catechumenorum ungeret infirmum, Sacramentum Extremæ Unctionis validè conferretur, nihilque repetendum esset. Chrisma verò etiam conficitur ab Episcopo, sed ex oleo simul & balsamo.

18 Illud hic indagandum est; num Chrisma sit de substantia, & necessitate Sacramenti Confirmationis? Affirmant Theologi cum D. Thom. p. 3. q. 72. a. 2. Negant. Covar. l. 1. P. R. c. 10. n. 4. Navar. in Man. c. 22. n. 8. aliique complures; quos sequor: quia Innocent. III. in c. 1. de Sacr. non iterandis, disertè rescribit, in casu, quo confirmandus solò oleò unctus est, *non esse aliquid iterandum* (sicut tamen iterari deberet, si Confirmatio laboraret substantiali defectu, & consequenter nulla foret) *sed tantum cautè suppleendum, quòd incautè fuerat prætermissum.* Accedit, quòd S. Pontifex iisdem verbis respondeat ad casum propositum, & ad illum, quo sine impositione manuum fuit quis Subdiaconus ordinatus; atqui iste defectus in Subdiaconatu tantum est accidentalis, non immutans materiam, aut formam substantialem.

ut patet. Ergo idem dicendum erit de casu proposito; præsertim cum in cit. c. 1. Papa in plurali & ad utrumque casum rescribat, non verò tantum de Subdiaconatu loquatur. Ea, quæ pro contraria sententia à Theologis adducuntur, & Chrisma requirere videntur, convenienter intelligi possunt de necessitate præcepti.

Quid verò illud est, quod Pontifex jubet suppleri? non hoc, ut unctus oleò, jam etiam ungetur balsamò: quia non fuit à Christo institutum, nec unquam in Ecclesia usitatum, ut quis solo balsamo ungeretur. Ergo hoc, ut jam ungetur Chrismate. Quomodo autem sine nova unctione, adeòque iteratione Confirmationis Chrisma applicari poterit? Iterationem impediendam esse per intentionem confirmantis: si nempe postmodum, inunctio fiat cum Chrismate ex intentione tantum supplendi defectum, non verò absolute conferendi, vel iterandi Sacramentum.

Cæterum adverte, quòd, tametsi oleò sacro affundatur oleum profanum, illud per hoc non excretur, sed hoc per illud sacrum fiat. c. 3. de Consecrat. Eccles. vel alt. Quod & de commixtione aquæ benedictæ cum profano docuit Diana p. 11. tr. 3. resol. 15. Ne tamen autumes hinc sequi, quòd etiam vinum non consecratum admixtum cum consecrato transeat in sanguinem Domini: Dispar enim est ratio: quia vis convertendi vinum in sanguinem Christi non est concessa mixtioni, sed verbis Consecrationis, quæ non operantur, nisi quando proferantur physicè, & circa materiam tunc præsentem; nec est simile in aqua & oleo benedicto: cum illa benedictio nullam immutationem faciat in substantia aquæ, aut olei, sicut facit consecratio circa vinum S. Thom. 3. p. q. 77. a. 8.

Sed quid si oleo consecrato admisceatur major quantitas olei non consecrati, fietne tunc quoque totum sacrum? in negativam

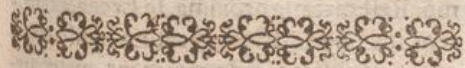
propendet Diana *d. resol. 15.* Ego pronior sum in affirmativam, eò quòd virtus & dignitas partis sacræ trahat ad se totum non sacrum, modò sit ejusdem speciei: nam juxta rectam Philosophiam, quando duo liquores, qui admiscuntur, sunt ejusdem speciei, habentque qualitates valde similes ejusdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba, vel duo olea, ex admixtione nulla fit corruptio, nec resultat aliud quod tertium, sed unio duntaxat & continuatio illarum partium. Consultum tamen est, ut oleum profanum non statim in æquali, aut majori quantitate consecrato admisceatur, sed ut additio sensim fiat: tunc enim semper censetur idem esse, quod immediatè ante fuit.

§. V.

20. *Forma sacræ Unctionis alia est essentialis, alia accidentalis.* Essentialis stat in solenni illa verborum conceptione, quibus Episcopus vel Presbyter in unguendo utitur. Accidentalitè consistit in modo, cæremoniis, & solennitatibus harum inunctionum; quæ ex Pontificali Romano & Ecclesiæ praxi desumi possunt.

§. VI.

21. *Finis & Effectus sacræ Unctionis pro eisdem diversitate variat.* Potissimus autem & potentissimus est augmentum Divinæ gratiæ ad exequendum rectius ea, quæ cujusque Ordinatò, dignitas & conditio requirit; vel arrestatio diabolicæ potestatis.

TITULUS XVI.

De Sacramentis non iterandis.

SUMMARIA.

1. Sacramenti definitio. 2. 3. & divisio.
4. Sacramentorum Author est Christus.
5. Minister ordinarius. 6. & subiectum homo fitator.

7. *Qua materia.* 8. *Qua forma.* 9. *Quis finis Sacramentorum?*

10. *Effectus Sacramentorum.*

11. *Baptismus Confirmatio, & Ordo impune non iterantur.* 12. *Nisi prudenter dubitetur, an validè collati sint.*

Porrò quia Ordo est Sacramentum, quod iterari nequit, ideò in genere hic agitur de Sacramentis Novæ-Legis, eorùmque iteratione.

§. I.

Definitur Sacramentum, quòd sit invisibilis gratiæ visibilis forma. c. sacrificium 32. de Consecrat. dist. 2. Vel explicatius: quòd sit sensibile signum invisibilis gratiæ ad nostram justificationem divinitus institutum.

§. II.

Dividuntur Sacramenta Novæ Legis juxta præsentem Rubricam in iterabilia, & initerabilia. Iterabilia, quæ scilicet sapiùs suscipi possunt, sunt quatuor: *Evcharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, & Matrimonium.* quia hæc solum conferunt gratiam facillè amissibilem, ideòque reiteratione Sacramenti recuperabilem. Initerabilia sunt tria: *Baptismus, Confirmatio, & Ordo.* Quia hæc ultra gratiam sanctificantem etiam imprimunt characterem indelebilem in anima suscipientis. Trident. *sess. 7. de Sacrament. in gen. can. 9.*

II. *Dividi solent in Sacramenta mortuorum & vivorum.* Sacramenta mortuorum sunt duo: *Baptismus & Pœnitentia:* quia per se conferunt gratiam primam, adeòque profunt homini spiritualiter *mortuo* in peccato mortali, originali, vel actuali. Per accidens tamen hæc Sacramenta sæpe conferunt gratiam secundam. Sacramenta vivorum sunt quinque: *Confirmatio, Evcharistia, Extrema Unctio, Ordo, & Matrimonium:* quia per se conferunt gratiam secundam, seu augmentum gratiæ præexistentis; adeòque profunt solum homini jam *vivo* spiritualiter, seu existenti in statu gratiæ, quamvis eadem per

P 2

acci-